

Preventivní program školy

pro školní rok 2023/2024

Název a adresa školy:	Základní škola Pchery, Školní 338, 273 08 Pchery
Telefonní kontakt:	312 587 791, 724 073 714
E-mailová adresa:	info@zspchery.cz

Jméno a příjmení ředitele:	Mgr. Jaroslava Landová
Telefonní kontakt:	724 073 714
E-mailová adresa:	jaroslava.landova@zspchery.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence:	Mgr. Zuzana Denkrová
Telefonní kontakt:	724 896 666
E-mailová adresa:	zuzana.denkrova@zs-pchery.cz
Specializační studium:	Ano

Jméno a příjmení výchovného poradce:	Mgr. Pavla Černá
Telefonní kontakt:	728752860
E-mailová adresa:	pavla.cerna@zs-pchery.cz
Specializační studium:	ne

.....
Schválila: Mgr. Jaroslava Landová

.....
Vypracovala: Mgr. Zuzana Denkrová

1) Charakteristika školy

Škola se nachází v obci Pchery, v okrese Kladno. Jedná se o spádovou školu pro několik okolních obcí. Celková kapacita školy je 260 žáků, přičemž průměrný počet žáků ve třídě je 19. Škola má 1. a 2. stupeň, členěný do devíti ročníků. V těsné blízkosti hlavní školní budovy se nachází budova, sloužící jako zázemí pro školní jídelnu a školní družinu. Škola dále disponuje tělocvičnou, venkovním hřištěm s umělým povrchem, počítačovou učebnou a školním dvorem

V současné době má škola celkem 36 zaměstnanců, z toho je jich 34 žen. Pedagogických pracovníků školy je 25, jedná se o 15 vyučujících, 3 vychovatelky školní družiny a 10 asistentů pedagoga. Přičemž někteří ze zaměstnanců vykonávají více funkcí najednou. Aktuální počty žáků jsou vymezeny v následujících tabulkách.

Počet žáků v jednotlivých třídách

Třída	Počet žáků
1.	23
2.A	16
2.B	15
3.	23
4.	16
5.	17
6.	15
7.	17
8.	16
9.	23

Celkový počet žáků

	Počet žáků
I.	110
II.	71
Celkem	181

V rámci nespecifické primární prevence škola nabízí žákům možnost navštěvovat školní kluby s různorodým zaměřením. Pravidelně je pro všechny žáky školy pořádána škola v přírodě, žáci druhého stupně se mohou zúčastnit lyžařského výcviku. Žákům 4. a 5. třídy je umožněno navštěvovat plavecký kurz. Samozřejmostí je průběžná účast všech žáků školy na projektových dnech, soutěžích, výletech, exkurzích, besedách a filmových či divadelních představeních. Během celé školní docházky jsou žáci s preventivními tématy seznamováni prostřednictvím výuky v běžných předmětech.

Na 1. stupni převládají témata nespecifické prevence, zaměřené na rozvoj harmonické osobnosti žáka, podporu smysluplného trávení volného času, pozitivního školního klimatu, zdravého životního stylu a dále na zamezení vzniku či rozvoji rizikového chování.

Na 2. stupni jsou (kromě výše uvedeného) žáci blíže seznamováni s konkrétními tématy specifické primární prevence, časová dotace a zařazení konkrétních témat vychází ze ŠVP a dále z aktuálních potřeb skupin. Mezi témata specifické primární prevence je zařazováno následující: interpersonální agresivní chování (agrese, šikana, intolerance, xenofobie, rasismus), delikventní chování (vandalismus, krádeže, graffiti), závislostní chování (látkové a nelátkové), sexuální rizikové chování (promiskuita, předčasný styk), rizikové chování v dopravě, záškoláctví, rizikové sportovní aktivity, spektrum poruch příjmu potravy, negativní působení sekt, syndrom CAN, sebepoškozování, domácí násilí, příslušnost k subkulturám.

Pro 1. stupeň je výchozí vzdělávací oblastí Člověk a jeho svět, pro 2. stupeň jsou to pak oblasti Člověk a společnost, Člověk a příroda, Člověk a zdraví, Informační a komunikační technologie a dále doplňující vzdělávací obory. V rámci prolínání jednotlivých témat, zařazují vyučující témata specifické primární prevence také do oblastí Jazyk a jazyková komunikace a také do oblasti Matematika a její aplikace.

2) Analýza současné situace

Vzhledem k menším počtům žáků ve třídách, je výhodou školy dobrá přehlednost vzájemných vztahů. Venkovské prostředí, ve kterém se škola nachází, navíc umožňuje efektivnější sociální kontrolu i mimo školní prostředí. Nevýhodou je nedostatek zdrojů (převážně finančních), potřebných k realizaci preventivních programů. Na aktuální školní rok se škole bohužel z důvodů upřednostnění jiných uchazečů nepodařilo získat dotaci ze Středočeského kraje na zajištění preventivních aktivit poskytovaných externími organizacemi (jak tomu bylo v minulých letech). Plánovaná spolupráce s Policií ČR se kvůli interním změnám jeví momentálně jako značně problematická.

V uplynulém roce bylo řešeno několik projevů rizikového chování. Zaznamenáno bylo množství případů špatných vztahů v třídním kolektivu, převážně ve 2., 4., 8. a 9. třídě. Ve 2. třídě se jednalo o celkově horší, nesourodé třídní klima a problematické vztahy mezi konkrétními spolužáky. V souvislosti s tímto byly řešeny velmi časté „šarvátky“ mezi spolužáky a dále také podezření z nevhodného chování sexuálního charakteru žáka k žákyni. Ve 4. třídě byly u jednoho z žáků zaznamenány opakující se problémy s ohleduplností, respektem, agresivními projevy a vulgaritou. V 8. a 9. třídě bylo zaznamenáno nevhodné chování žáka vůči spolužákovi (v 9. třídě s násilnými prvky). Domnělé vylučování jedinců z kolektivu z loňského školního roku se v 9. třídě nepotvrdilo. V prostředí školní družiny byly opakovaně zaznamenány pokusy o krádež (jednalo se o skupinu žáků 1. a 2. třídy). V 7. třídě si skupina žáků ponechala cizí věc. V 8. třídě docházelo k častým pozdním příchoďům u jednoho z žáků, dále byl u jedné z žákyň řešen velký počet zameškaných hodin a také neomluvená nepřítomnost ve škole, došlo i k ničení školního majetku v prostředí šaten. V 9. třídě bylo několik žáků přistiženo při kouření v areálu a dále bylo u jednoho ze žáků řešeno nevhodné chování vůči pedagogovi.

S ohledem na naplňování dlouhodobých cílů prevence, byly výše uvedené incidenty řešeny převážně s třídními učiteli prostřednictvím třídnických hodin, dále při pravidelných poradách pedagogů a také na mimořádných poradách s vedením školy. Ve všech případech probíhala v rámci řešení situací intenzivní komunikace se zákonnými zástupci žáků, v případě 2. a 4. třídy došlo vzhledem k závažnosti problémů i ke svolání školního poradenského pracoviště.

3) Cíle preventivního programu školy

Konkrétní cíle a prostředky k jejich dosažení jsou následovně členěny dle jednotlivých cílových skupin.

1) Žáci

Cíle:

- Podporovat aktivní trávení volného času, zásady zdravého životního stylu, vzájemné vztahy, zdravé klima ve třídě i škole.
- Předcházet rozvoji rizikového chování u žáků, případně zamezit vzrůstajícímu výskytu rizikového chování.
- Rozšiřovat povědomí o tématech rizikového chování.

Prostředky k dosažení cílů:

- Nadále nabízet možnost aktivního trávení volného času v rámci školních klubů a akcí pořádaných školou.
- Rozvíjet sociální dovednosti žáků prostřednictvím třídnických hodin, v rámci výuky, školní družiny i školních klubů.
- Zaměřit se na témata týkající se stmelování třídních kolektivů, převážně témata opírající se o budování vzájemných vztahů, spolupráci, respekt a ohleduplnost.
- Pravidelně realizovat třídnické hodiny orientované nejen na řešení, ale i na předcházení rizikovému či problematickému chování.
- Realizovat témata specifické i nespecifické prevence v konkrétních vyučovacích předmětech a dále prostřednictvím školních akcí, projektových dnů, interaktivních seminářů, besed a bloků primární prevence.
- Využívat možnosti nástěnek.
- Navázat spolupráci s externími organizacemi a subjekty. Rozšířit nabídku preventivně zaměřených aktivit na I. i na II. stupni.
- Usilovat o získání dotací na realizaci preventivně zaměřených aktivit.

2) Pedagogové

Cíle:

- Zajistit aktivní účast pedagogů na budování zdravého klima školy.
- Umožnit odborné a průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Motivovat pedagogy ke spolupráci s metodikem prevence a s preventivně orientovanými organizacemi a institucemi. Podporovat zájem o preventivní aktivity.

Prostředky k dosažení cílů:

- Připomínat důležitost realizace třídnických hodin a pravidelného zařazování aktivit podporujících zdravé klima školy i třídy do běžné výuky.
- Poskytovat informace o možnostech dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, motivovat pedagogy k dalšímu vzdělávání.
- Poskytovat náměty a materiály související s preventivní tematikou, nabízet možnosti externí spolupráce.

3) Zákonní zástupci

Cíle:

- Umožnit prohloubení znalostí jednotlivých témat rizikového chování.
- Podporovat spolupráci a součinnost zákonných zástupců se školou.

Prostředky k dosažení cílů:

- Zpřístupňovat informace na nástěnkách a webu školy.
- Umožnit setkávání zákonných zástupců s pedagogickými pracovníky prostřednictvím pořádání školních akcí neformálního charakteru.
- Vytvořit možnosti pro vzdělávání zákonných zástupců (oslovit zákonné zástupce a externí organizace/subjekty, zjistit zájem ze strany zákonných zástupců a nabídku ze strany externích organizací/subjektů).

4) Participace orgánů

1) Školní prostředí

V rámci školy jsou činnosti týkající se prevence rizikového chování zajišťovány v první řadě třídními učiteli v rámci jednotlivých tříd. K dalším možnostem patří využití pravidelného scházení pedagogických pracovníků na poradách, či jednání se školským preventivním týmem. Členy školského preventivního týmu jsou následující osoby: Mgr. Jaroslava Landová – ředitelka školy, Mgr. Pavla Černá – zástupkyně školy, Mgr. Zuzana Denkrová – školní koordinátor prevence. Žáci využívají možnosti školního parlamentu, kde mohou vznášet svá přání, obavy či dotazy. Dále je žákům k dispozici schránka důvěry. Spolupráce s dalšími organizacemi či institucemi zaměřenými na prevenci je školou podporována a vítána.

2) Možnosti spolupráce

- Pedagogicko-psychologická poradna Kladno – tel. 312 661 044, 733 640 082
- Pedagogicko-psychologická poradna STEP, Kladno – tel. 602 590 000
- Speciálně-pedagogické centrum Kladno – tel. 720 026 007
- Speciálně-pedagogické centrum a pedagogicko-psychologická poradna Vinařice – tel. 312 291 519
- SPC a PPP Koloběžka – mdrdova@spzkolobezka.cz, hbrylova@spzkolobezka.cz
- Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje – tel. 315623045
- Národní ústav pro autismus Praha – tel. 778 402 641
- OSPOD Kladno – tel. 312 604 704, 312 604 711
- Středisko výchovné péče Slaný – tel. 312 520 569, 778 534 749
- Zařízení sociální intervence Kladno – tel. 312 292 311
- Policie ČR, Kladno (oddělení tisku a prevence) – tel. 974 873 236, 773 638 368
- Středisko ROSA, Kladno – tel. 312 267 917, 312 262 121
- Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Kladno – 603 489 888, 721 035 020

5) Evaluace

Níže je uvedeno vyhodnocení uplynulého školního roku s ohledem na jednotlivé cílové skupiny.

1) Žáci

Kvalitativní hodnocení

- V rámci nespecifické primární prevence měli žáci možnost využívat celkem 8 školních klubů. Konání školy v přírodě, lyžařského kurzu v tomto školním roce proběhlo. Plavecký výcvik probíhal ve II. pololetí. Výcviku se zúčastnili žáci 3. a 4. třídy. Všichni žáci školy měli možnost se v průběhu školního roku zúčastnit několika projektových dnů, soutěží, výletů, exkurzí, besed a divadelních představeních.
- Preventivní bloky zprostředkované organizací Magdalena o.p.s. žákům II. stupně měly u velký úspěch. Při jejich realizaci projevovali žáci akční a nadšený přístup a na další setkání s lektory se vždy těšili.
- Programy selektivní prevence probíhající v 9. třídě nepotvrdily výskyt šikany. Vztahy v kolektivu byly organizací Magdalena o.p.s. vyhodnoceny jako zdravé.
- Ve 2. třídě proběhlo sociometrické šetření uskutečněné prostřednictvím dotazníků. Zaměřovalo se na mapování vztahů ve třídě, pozitiva i negativa třídního klimatu.

Kvalitativní hodnocení preventivních aktivit

- **Nespecifické preventivní aktivity:** témata týkající se smysluplného trávení volného času, zdravého životního stylu, harmonického rozvoje osobnosti a rozvoje sociálních dovedností (třídnické hodiny, témata vycházející ze ŠVP).

třída	počet hodin
1.A	2
1.B	2
2.	10
3.	3
4.	8
5.	7
6.	4
7.	10
8.	15
9.	5

- **Specificky zaměřené preventivní aktivity:**

Téma	1.A Výuk/interv		1.B Výuk/interv		2. Výuk/interv		3. Výuk/interv		4. Výuk/interv		5. Výuk/interv		6. Výuk/interv		7. Výuk/interv		8. Výuk/interv		9. Výuk/interv		celkový počet hodin Výuk/interv	
Šikana, agresivní projevy	3		1	1	15	5	3	2	15	5	2		6		11	1	5	6	21	5	82	25
Kyberšikana							5		3		2		4		4		5		5	1	28	1
Záškoláctví	1						1								3	1	2	3	1	6	6	
Rizikové sporty							4				1		2		1				1		9	0
Rizikové chování v dopravě	3		1	1	5		4		4				1		1	1	1	1	2		22	3
Rasismus, xenofobie					1		1		2				3	1	3	1	2		4		16	2
Působení sekt a extremistických náboženských směrů															1				2		3	0
Rizikové sexuální chování						2					1						3		4		8	2
Užívání tabáku	1								1		1				2	3	6	2	6	2	17	7
Užívání alkoholu	1								1		1				3	3	5	2	5	2	16	7
Užívání dalších návykových látek									1						6		4		7		18	0
Závislostní chování									1				2		3		2	1	2	2	10	3
Poruchy příjmu potravy									1		1						1		2		5	0
Kriminální chování									1		1					2	3		2		7	2
Sebeпоškozování									1		1				3	2			1	1	8	1
Domácí násilí									1		1		1		1		1		2		7	0
Syndrom CAN									1		1		1						1		4	0
Celkový počet hodin																					266	59

*Ve výše uvedeném přehledu jsou zařazeny i níže uvedené bloky primární prevence realizované v rámci externí spolupráce.

- **Realizace**

Způsob realizace	Počet hodin
Zařazení do běžné výuky	266
Situační intervence	59
Blok primární prevence	38

2) Pedagogové

Kvalitativní hodnocení:

- V průběhu celého školního roku se někteří členové pedagogického sboru zúčastnili několika vzdělávacích seminářů.
- Nadále pokračovala spolupráce školy na projektech: Mléko do škol, Ovoce do škol, Výzva 80 (doučování, vzdělávání pedagogických pracovníků), MAP III, Zdravá ŠJ, Recyklohraní.
- Spolupráce s organizací Magdalena o.p.s. opět proběhla velmi zdařile. Třídní učitelé i asistenti pedagoga 6., 7., 8. a 9. třídy se aktivně zúčastnili preventivních bloků a dobře spolupracovali s lektory.

Kvantitativní hodnocení preventivně zaměřených aktivit:

Počet vzdělávacích aktivit	5
Forma realizace	online webináře
Počet proškolených pedagogů	5

3) Zákonní zástupci

Kvalitativní hodnocení:

- Nadále pokračovala úspěšná spolupráce se zákonnými zástupci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Zákonní zástupci se v případě nutnosti aktivně podíleli na řešení rizikového chování svého dítěte. V této souvislosti se zákonní zástupci žáků 2. a 4. třídy opakovaně sešli na mimořádných třídních schůzkách, v konkrétních případech se sešlo školní poradenské pracoviště.
- Velký počet zákonných zástupců se nadále účastnil akcí pořádaných školou.

- Zákonným zástupcům byl zprostředkován dotazník zjišťující jejich zájem o účast na preventivních přednáškách, které nabídla Policie ČR zdarma realizovat v prostředí školy. Přestože značná část rodičů projevila v dotaznících svůj zájem o účast, při předání konkrétních termínů konání přednášek svoji účast nepotvrdila. Z tohoto důvodu nebyly přednášky bohužel realizovány.

6) Právní normy vztahující se k tématům primární prevence

- Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních (novelizováno vyhláškou č. 197/2016)
- Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže + příloha č. 22
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
- Rámcový vzdělávací program základního vzdělávání
- Protidrogový akční plán EU 2021-2025